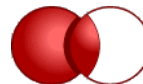

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007-07, 013-04/06

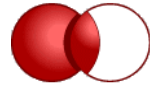
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12.2005. godine**

KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo

Sarajevo, decembar 2006. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**VLADI KANTONA SARAJEVO
MINISTARSTVU PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA KANTONA
SARAJEVO
NADZORNOM ODBORU KJKP »RAD« d.o.o. Sarajevo
UPRAVI KJKP »RAD« d.o.o. Sarajevo**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju Bilansa stanja KJKP «RAD» d.o.o. Sarajevo na dan 31.12.2005. godine, te s njim povezanog Bilansa uspjeha, Izvještaja o novčanim tokovima i Izvještaja o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1-7. Odgovornost za ove izvještaje snosi menadžment KJKP «RAD» d.o.o. Sarajevo. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH", br.22/06), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila procjenu primijenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvještaja. Vjerujemo da nam obavljena revizija daje razumnu osnovu za naše mišljenje.
3. Provedenom revizijom godišnjih izvještaja, utvrđeno je:
 - Da Preduzeće ima iskazane, a neizmirene zakonske obaveze u iznosu od 675.440 KM, po osnovu poreza na promet usluga, a koje se odnose na period (1998. godina 322.399 KM i 1999. godina 353.041 KM), utvrđene od strane Porezne uprave-Kantonalni ured odjeljenje za nadzor i obuku u Zapisniku broj: 10-9/02-15-1-181/99 od 06.11.1999. godine. Ovim Zapisnikom nije naložena uplata navedenih obaveza, kako smo to objasnili pod tačkom 4.5.
 - Da je u okviru sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran iznos od 9.285.274 KM od firme Sarajevostan, koji je u ranijem periodu ispravljen na teret rashoda poslovanja, a Uprava je u to vrijeme propustila da ista utuži. Firma Sarajevostan je prema sklopljenom ugovoru iz 1998. godine prikupljala naknade za odvoz smeća od građana. Navedeni iznos Sarajevostan nije prikupio od građana i u skladu sa tim ih nije doznačio Preduzeću kako smo to objasnili pod tačkom 4.6.

- Da je na imovini iskazano potraživanje u iznosu od 237.590 KM iz perioda 1995-2002. godina, koje nije ispravljeno niti utuženo, što znači da Preduzeće može izgubiti ovu imovinu, kako smo to objasnili pod tačkom 4.6.
 - Da je Preduzeće propustilo rok za pravovremeno utuživanje potraživanja po datom avansu «Energoinvest-u» TMP u iznosu od 49.390 KM, što može rezultirati gubljenjem ove imovine, kako smo to objasnili pod tačkom 4.6.
 - Da ne postoji adekvatan sistem internih kontrola, koji ne obezbjeđuje nadzor i potpunu kontrolu nad potraživanjima, u dijelu kada se vrši prenos na sumnjiva i sporna potraživanja, ispravka i otpis potraživanja, kako smo to objasnili pod tačkom 4.6.
4. Po našem mišljenju, osim efekata usklađivanja finansijskih izvještaja o činjenicama koje su navedene u prethodnom stavu, finansijski izvještaji daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja KJKP «RAD» d.o.o. Sarajevo, u svim značajnim segmentima za godinu koja završava sa 31.12.2005. godine.

Bez daljnje kvalifikacije mišljenja skrećemo pažnju na:

- Problem naplate potraživanja i nepostojanje instrumenata za naplatu, što se najbolje vidi iz starosne strukture potraživanja.
- Prekoračenje planskih veličina kod slijedećih pozicija i to: gorivo i mazivo 21% ili 436.690 KM, prevoz radnika 21% ili 110.232 KM, ostale naknade 47% ili 196.247 KM, dnevnice za službeni put 50% ili 20.288 KM, ostali porezi i takse 54% ili 73.791 KM, komunalne usluge 81% ili 128.411 KM, kamate 86% ili 21.682 KM, ispravka potraživanja 35% ili 1.236.624 KM i ostali rashodi 851% ili 272.463 KM, iz čega je vidljivo da Uprava nije poduzela potrebne aktivnosti u cilju racionalizacije i kontrole troškova kao i dovođenja u planirane okvire.
- U Elaboratu Centralne popisne komisije nije izvršeno usaglašavanje obaveza i potraživanja odnosno dat je pregled stvarnog stanja koji ne odgovara knjigovodstvenom stanju. Također Elaboratom o popisu nije obuhvaćena pozicija iskazana u bilansu stanja a odnosi se na dugoročne kredite date zaposlenim u knjigovodstvenom iznosu od 79.112 KM.
- U Preduzeću u 2005. godini nije postojala aktivna kontrola provođenja važećih propisa vezanih za izbor ponuđača, nisu dosljedno poštivana interna akta koja regulišu proces nabavki u Preduzeću, nisu detaljno razrađene tehničke specifikacije kao i kriteriji kod pripreme tenderske dokumentacije kao i kriteriji prilikom bodovanja ponuda, nisu se podnosili Izvještaji o nabavkama Agenciji za javne nabavke. Kao primjer navodimo izbor ponuđača kod nabavke PVC galanterije u iznosu od 94.880 KM, gdje je izabran ponuđač sa ukupno najmanjim brojem bodova.
- U 2005. godini vršene su isplate Fondu za stipendiranje šehidske djece u ukupnom iznosu od 37.278 KM, koje je suprotno Zakonu o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u F BiH.

Zamjenik Generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. ecc.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović dipl. ecc.

BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2005.GODINE

Opis	2005.	2004 (nerevidirano)
Prihodi od prodaje	27.732.268	26.819.340
Troškovi prodaje	32.715.088	30.655.550
Usklađivanje vrijednosti zaliha	-	-
Dobit/gubitak od redovne aktivnosti	(4.982.820)	(3.836.210)
Prihodi od kamata	262.272	139.921
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	-	404.782
Rashodi od kamata i kursnih razlika	148.066	896
Ostali rashodi od financiranja	-	3.589
Dobit/gubitak od finansiranja	114.206	540.218
Prihodi od ostalih aktivnosti	9.784.808	9.295.277
Rashodi od ostalih aktivnosti	4.872.721	5.928.820
Dobit/gubitak od ostalih aktivnosti	4.912.087	3.366.457
Dobit/gubitak godine	43.473	70.466
Porez na dobit	13.042	21.140
Rezultat perioda	30.431	49.326
Vanredni prihodi	-	-
Vanredni rashodi	-	-
Dobit/gubitak od izvanrednih stavki	-	-
Neto dobitak/gubitak za razdoblje	30.431	49.326

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2005.GODINE

Opis	31.12.2005.	31.12.2004. (nerevidirano)
IMOVINA		
Dugoročna imovina	13.641.172	14.123.463
Nematerijalna sredstva	18.060	23.340
Zemljište i šume	601.417	601.416
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.531.705	12.988.911
Ostala materijalna sredstva	258.548	411.337
Stambene zgrade i stanovi	152.330	-
Ostali krediti	79.112	98.459
Kratkoročna imovina	16.181.395	15.377.108
Zalihe	1.372.302	1.066.866
Potraživanja od kupaca	10.286.348	8.660.072
Ostala potraživanja, depoziti i kaucije	411.819	442.940
Kratkoročna razgraničenja	57.441	-
Gotovina i ekvivalenti gotovine	4.053.485	5.207.230
UKUPNO AKTIVA	29.822.567	29.500.571
Vanbilansna evidencija	19.718.338	19.709.049
KAPITAL UKUPNO	19.718.338	19.709.049
Upisani kapital	3.901.462	3.901.462
Dioničarska premija	2.304.318	2.304.318
Revalorizacijske rezerve	12.845.797	12.845.797
Akumulirani dobitak	666.761	657.472
Akumulirani gubitak	-	-
OBAVEZE	10.104.229	9.791.522
Obaveze za ostale kredite	2.243.445	2.028.875
Ostale dugoročne obaveze	7	7
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	2.396.622	2.707.614
Tekuće obaveze	5.464.155	5.055.026
UKUPNO PASIVA	29.822.567	29.500.571
Vanbilansna evidencija	13.992.013	13.992.013

IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA NA DAN 31.12.2005.GODINE

Opis	31.12.2005.
Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti:	
Dobitak	X 30.431
Amortizacija /vrijednost usklađivanja nematerijalne imovine	-
Amortizacija /vrijednost usklađivanja materijalne imovine	2.668.643
Rashod od otuđenja materijalnih sredstava	23.696
Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	116.926
Nerealizovani rashod (kursne razlike)	120.435
SVEGA	X1 2.929.700
Povećanje zaliha	(305.436)
Povećanje potraživanja	(1.595.153)
Povećanje obračunatih prihoda	(57.440)
Povećanje obaveza prema dobavljačima	996.426
Smanjenje ostalih obaveza	(582.310)
Smanjenje obračunatih nefakturisanih troškova	(4.985)
Smanjenje odloženih prihoda	-
SVEGA	X2 (1.548.898)
A. Neto gotovina dobijena od poslovnih aktivnosti X+X1+X2	1.411.233
Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti:	
Nabavka nematerijalnih sredstava	(2.500)
Nabavka materijalnih sredstava	(2.398.553)
Ostali tokovi od ulagačkih aktivnosti	(258.060)
B. Neto gotovina korištena u ulagačkim aktivnostima	(2.659.113)
Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti:	
Primljena pozajmljena sredstva	214.224
Povrat pozajmljenih sredstava	(120.089)
C. Neto gotovina korištena u finansijskim aktivnostima	(94.135)
Neto smanjenje gotovine na računu i u blagajni (A+B+C)	(1.153.745)
Početno stanje gotovine na računu i u blagajni	5.207.230
Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni	4.053.485
Neto smanjenje gotovine na računu i u blagajni	(1.153.745)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA 2005.GODINU

OPIS	UPISANI KAPITAL	REVALORIZ. REZERVE	AKUMULIRANA DOBIT	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2005. godine	6.205.780	12.845.797	587.004	19.638.581
Revalorizacija stalnih sredstava	-		-	-
Neto dobit perioda	-		49.326	49.326
Ostala uvećanja vlasničkog kapitala	-		-	-
Raspored gubitka	-			-
Stanje na dan 31.12.2004.godine	6.205.780	12.845.797	636.330	19.687.907
Revalorizacija stalnih sredstava	-		-	-
Neto dobitak razdoblja	-		30.431	30.431
Raspored dobitka	-		-	-
Raspored gubitka	-		-	-
Stanje na dan 31.12.2005.godine	6.205.780	12.845.797	666.761	19.718.338

IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA KJKP «RAD» d.o.o. Sarajevo za 2005 godinu

1. Uvod

KJKP «RAD» (u daljem tekstu Preduzeće) je pravni sljednik Javnog komunalnog preduzeća «RAD» sa p.o. Sarajevo, registrovanog Rješenjem Osnovnog suda udruženog rada Sarajevo broj: U/I-1664/89 od 21.02.1990. godine. Zadnjom preregistracijom izvršena je izmjena osobe za zastupanje (direktor) Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: UF/I-889/01 od 08.10.2001. godine.

U decembru 2005. godine, na osnovu odluke Vlade Kantona Sarajevo, a u funkciji Skupštine Preduzeća, izvršeno je preoblikovanje Preduzeća u društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), tako da od tada naziv Preduzeća glasi: Kantonalno javno komunalno preduzeće »Rad« d.o.o. Sarajevo.

Unutarnja organizacija Preduzeća utvrđena je Pravilnikom o radu, koji se primjenjuje od aprila 2004. godine, a na osnovu kojeg strukturu Preduzeća čine organizacijske jedinice: Pogon «Javna higijena», Pogon «Građevinskog održavanja», Pogon «Održavanje» i Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove u okviru kojih se vrše poslovi iz nadležnosti Preduzeća.

Osnovni kapital Preduzeća čini novac iskazan u novčanom iznosu od 10.000 KM, odnosno 100% udjela Osnivača.

Preduzeće obavlja samostalno privrednu djelatnost od općeg interesa kao što su uklanjanje otpadnih voda, prikupljanje, odvoz i deponovanje otpadaka, čišćenje i pranje javno prometnih saobraćajnica, uklanjanje snijega, usluge parkiranja, usluge čuvanja vozila u garažama, izgradnja autoputeva i drugih saobraćajnica, proizvodnja gotove betonske smjese, trgovina na veliko građevinskim materijalom i sanitarnom opremom, rušenje građevinskih objekata i zemljani radovi, sanacija saobraćajnica, usluge kafilerije, održavanje i popravka motornih vozila, proizvodnja i distribucija električne energije.

Revizija u Preduzeću provodi se prvi put od strane Ureda za reviziju institucija u FBiH. Predmet revizije su finansijski izvještaji Preduzeća za 2005. godinu, izvršene finansijske transakcije iskazane u tim izvještajima, te procjena usklađenosti sa zakonskim propisima.

Preduzeće vrši izvještavanje po FBiH računovodstvenim standardima.

Sjedište Preduzeća je u Sarajevu u ulici Paromlinska broj 57.

U Preduzeću je na dan 31.12.2005. godine bilo 1.175 uposlenih.

2. Rezime

Preduzeće je u skladu sa članom 76. Zakona o privrednim društvima bilo u obavezi da oblik, firmu, osnovni kapital i statut uskladi sa Zakonom o privrednim društvima i podnese prijavu za upis u sudski registar, u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, što **nije** urađeno.

U revidiranoj 2005. godine na snazi je bio Statut Preduzeća iz aprila 1994. godine, a poslovanje se vršilo na osnovu Zakona o javnim preduzećima iz 1992. godine. Vlada Kantona Sarajevo, u funkciji Skupštine Preduzeća, donijela je novi Statut Preduzeća 29.12.2005. godine, a Uprava je u skladu sa tim donijela sve potrebne interne akte i izvršila prijavu za upis u sudski registar, čime je **izvršila** obavezu usklađivanja Preduzeća sa Zakonom o javnim preduzećima.

Provedenom revizijom utvrđeno je da su investicije ostvarene za 41,7% **manje** u odnosu na planirane. Također smo utvrdili **prekoračenje** troškova kod pojedinih pozicija iz godišnjeg plana na osnovu čega je vidljivo da Uprava Preduzeća **nije** poduzela potrebne aktivnosti u cilju racionalizacije i kontrole troškova kao i dovođenja u planirane okvire.

Obaveze za porez na promet proizvoda i usluga na dan 31.12.2005. godine su evidentirane u iznosu od 824.476 KM. Najveću stavku u okviru ovih obaveza čine **neplaćene** obaveze za porez na promet usluga od čega iznos od 675.440 KM predstavlja obavezu iz prethodnog perioda (obaveze iz 1998. godine 322.399 KM, obaveze iz 1999. godine 353.041 KM).

Na osnovu pripremljene starosne strukture potraživanja, uočljiva je **nepovoljna** starosna struktura potraživanja jer preko 1 godine starosti ima **1.730.932 KM**, za koje menadžment nema procjenu izvjesnosti naplate.

U okviru sumnjivih i spornih potraživanja iskazana su potraživanja od «Sarajevostana» u iznosu od 9.285.274 KM, nastala na osnovu Ugovora između KJKP «RAD» d.o.o. Sarajevo i «Sarajevostana» potpisanog 16.02.1998. godine. Ovim ugovorom je regulisano da «Sarajevostan» kao nosilac aktivnosti prikupljanja stanarina u Kantonu Sarajevo uz svoju djelatnost i uz ispostavljene račune, prikuplja i naknade za odvoz smeća od građana. Preduzeće je raskinulo Ugovor 2002. godine i preuzelo naplatu potraživanja za odvoz smeća **direktno** od građana bez posrednika. Po ovom osnovu, u periodu od 1998.-2001. godine, nastala su potraživanja koja sada u finansijskim izvještajima iznose 9.285.274 KM. Naglašavamo da ovo potraživanja koja «Sarajevostan» nije naplatilo od građana, a za koja je Preduzeće ispostavilo fakture. U Preduzeću su **propustili da poduzmu** potrebne mjere po ovom pitanju i izvrše **utuživanje tako da su sada ova potraživanja zastarila i nepovratno izgubljena**.

Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran je **dati avans u iznosu od 49.390,00 KM**. Navedeni iznos se odnosi na više zaključenih ugovora sa «Energoinvestom» TMP iz 1997. godine. Preduzeće je navedeni iznos potraživanja ispravilo na teret rashoda poslovanja u 2004. godini, a tužba je podignuta tek 31.01.2005. godine. Iz navedenog je vidljivo da Uprava Preduzeća **nije** poduzela potrebne aktivnosti i mjere na zaštiti ovog potraživanja te da je potraživanje zastarjelo a ova imovina nepovratno izgubljena.

Revizijom je utvrđeno da postoji **razlika** između iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja i ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu od 237.589,62 KM. Evidentirana razlika se odnosi na potraživanja iz perioda 1995.-2002. godina. Navedena potraživanja nisu utužena niti ispravljena na teret rashoda poslovanja.

U Elaboratu Centralne popisne komisije **nije** izvršeno usaglašavanje obaveza i potraživanja odnosno dat je pregled stvarnog stanja koji ne odgovara knjigovodstvenom stanju. Komisija za popis obaveza i potraživanja je naknadno sačinila zapisnik o popisu koji nije uključen u Elaborat Centralne popisne komisije. Utvrdili smo da Elaboratom o popisu **nije** obuhvaćena pozicija iskazana u bilansu stanja, a odnosi se na dugoročne kredite date zaposlenim u knjigovodstvenom iznosu od 79.112 KM.

Ukupna vrijednost pregledanih nabavki odabranih sistemom uzorka bila je 7.923.144 KM.

Utvrdili smo da kod procesa vršenja javnih nabavki u Preduzeću **nisu** poštivane procedure kao što su: aktivna kontrola provođenja važećih propisa vezanih za izbor i realizaciju ugovora izabranih ponuđača prema odredbama Zakona o javnim nabavkama, dosljedno praćenje dinamike i zakonitosti izvršenja svih aktivnosti procesa nabavki u cilju postizanja ekonomičnosti u interesu Preduzeća, dosljedno poštivanje internih akata koji regulišu proces nabavki u Preduzeću, detaljna razrada tenderske dokumentacije sa tehničkim specifikacijama kao i kriterija prilikom bodovanja ponuda opadajućim redoslijedom prema važnosti uz relativno učešće za svaki podkriterij, izvještavanje Agencije za javne nabavke na način kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.

3. Cilj i obim revizije

Cilj ove revizije je da se ocjeni da li su Uprava i organi upravljanja poduzeli odgovarajuće mjere kako bi obezbijedili neometano poslovanje koje bi bilo u potpunosti usklađeno sa zakonskim propisima i internim aktima Preduzeća. Navedeno se ogleda u provođenju postavljenih ciljeva, pouzdanosti računovodstvenih evidencija, usaglašenosti finansijskih transakcija sa propisima, kao i da se uočene nepravilnosti u prethodnim revizijama ne ponavljaju. Također je naš cilj da se na temelju izvršenog uvida, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji realno i objektivno prezentirali položaj i poslovanje Preduzeća zainteresiranim korisnicima.

U ovoj reviziji, nisu obuhvaćena sva područja djelovanja Preduzeća u kojima mogu nastati pogreške. Izvršili smo reviziju procesa planiranja, upravljanja i rukovođenja, prihoda, potraživanja, obaveza, rashoda, stalnih sredstava, javne nabavke.

Ograničili smo vremenski okvir naše revizije na 2005. godinu. Oblastima kao što su planiranje i iskazivanje rezultata poslovanja, načinu na koji je vršen odabir najpovoljnijih ponuđača i kontrola nad pojedinim vrstama troškova i imovine data je veća značajnost.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1. Upravljanje i rukovođenje

Osnivač i vlasnik Preduzeća u 100% iznosu je Kanton Sarajevo, a ovlasti i obaveze po osnovu državnog kapitala vrši Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (resorno ministarstvo). Kanton Sarajevo odnosno resorno ministarstvo tu funkciju ostvaruje putem organa upravljanja i rukovođenja koje postavlja i razrješava. To znači da osnivač putem svojih izabranih upravnih i rukovodnih organa ima mogućnost i obavezu potpune kontrole rada Preduzeća.

Upravljanje i rukovođenje Preduzećem propisano je eksternim propisima i Statutom Preduzeća, koji je donesen od strane Vlade Kantona 29.12.2005. godine. Naime, prema novom Statutu u ime osnivača, prava i obaveze Skupštine Preduzeća vrši Vlada Kantona Sarajevo.

Premijer Vlade vrši funkciju Predsjednika Skupštine, a članovi Vlade vrše funkciju članova Skupštine Preduzeća.

U revidiranoj 2005. godini na snazi je bio Statut Preduzeća iz aprila 1994. godine. Preduzeće je prema članu 76. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima («Sl. novine FBiH» broj 29/03) bilo dužno uskladiti oblik, firmu, osnovni kapital i Statut sa ovim Zakonom i podnijeti prijavu za upis u sudski registar, što **nije učinjeno** u predviđenom roku. Naime, Uprava je od osnivača očekivala odluku o obavezi usklađivanja sa Zakonom o privrednim društvima, koju osnivač **nije** donio.

Revizijom procesa upravljanja i rukovođenja, utvrdili smo slijedeće:

Ističemo najznačajnija pitanja vezana za poslovanje revidiranog subjekta koja je Upravni odbor razmatrao tokom 2005. godine na ukupno održanih 11 sjednica: usvajanje Elaborata Centralne komisije o izvršenom popisu za 2004. godinu, donošenje Pravilnika o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova, usvajanje Plana investicionih ulaganja za 2005. godinu, usvajanje Izvještaja o finansijskom poslovanju za 2004. godinu, usvajanje Izvještaja o radu za 2004. godinu, donošenje saglasnosti o izmirenju obaveza putem kompenzacija i cesija, usvajanje Izvještaja ovlaštenog revizora za 2004. godinu, Odluka o usklađivanju statusa Preduzeća sa Zakonom o javnim preduzećima u F BiH, prijedlog Statuta Preduzeća.

Nakon donošenja Odluke o usklađivanju statusa JKP «RAD» sa p.o. Sarajevo sa Zakonom o javnim preduzećima («Službene novine Kantona Sarajevo» br. 30/05 od 07.10.2005. godine), Vlada Kantona Sarajevo, u funkciji Skupštine Preduzeća, donijela je Statut Preduzeća 29.12.2005. godine, a prema kojem organi Preduzeća, njihov izbor, opoziv i djelokrug su kako slijedi:

- Skupština
- Nadzorni odbor
- Uprava i
- Odbor za reviziju

Skupština Društva donosi Statut, Etički kodeks, odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala, usvaja godišnji izvještaj, raspored dobiti, odlučuje o spajanju sa drugim društvima, promjeni oblika, prestanku rada Preduzeća, kupovini, prodaji, razmjenu, uzimanju u lizing, uzimanju i davanju kredita u obimu većem od trećine knjigovodstvene vrijednosti imovine, izboru i razrješnju članova Nadzornog odbora, izboru i razrješnju članova Odbora za reviziju, naknadama članova Nadzornog odbora i

Odbora za reviziju, poslovnica o radu, odobrava trogodišnji plan, odlučuje o zastupanju Preduzeća u sudskim postupcima.

Dvotrećinskom većinom Skupština odlučuje o: izmjenama i dopunama Statuta, povećanju i smanjenju osnovnog kapitala, statusnim promjenama Društva, izboru i opozivu predsjednika i članova Nadzornog odbora, promjeni oblika i prestanku Društva, raspodjeli dobiti. O drugim odlukama iz svog djelokruga Skupština odlučuje većinom glasova prisutnih članova.

Skupština Preduzeća imenovala je 29.06.2006. godine Predsjednika i članove Nadzornog odbora. Mandat članovima traje četiri godine.

Nadzorni odbor sastoji se od predsjednika i četiri člana, a nadležan je da: nadzire rad Uprave, nadzire poslovanje, priprema poslovnike, priprema etički kodeks, vrši izbor kandidata Odbora za reviziju, nadzire provedbeni propis za postupak nabavki, daje mišljenje Skupštini o prijedlogu Uprave za raspodjelu profita, predlaže način pokrića gubitka, imenuje i razrješava članove Uprave, daje ovlaštenja za aktivnosti koje su ograničene propisima Zakona o javnim preduzećima, daje upute direktoru u vezi sa uočenim nepravilnostima, usvaja izvještaj Uprave o poslovanju, podnosi Skupštini godišnji izvještaj o poslovanju Preduzeća, saziva Skupštinu, nadzire Upravu o provođenju preporuka Odbora za reviziju, vrši nadzor nad poslovanjem Preduzeća, izvještava Skupštinu o svom radu, daje instrukcije Upravi, prisustvuje sjednicama Skupštine bez prava glasa, pregleda poslovne knjige.

Upravu Društva čine direktor i četiri izvršna direktora. Djelokrug Uprave je organizacija i vođenje poslova Preduzeća, izvještavanje Nadzornog odbora, provedba Statuta i etičkog kodeksa, izrada i nadgledanje realizacije planova, izrada propisa za postupak nabavki i provedba zakona i propisa, priprema prijedloga o raspodjeli dobiti, izrada cijena usluga, zapošljavanje i otpuštanje zaposlenika, zastupanje Preduzeća, zaključivanje ugovora u ime Preduzeća, a pojedinačno članovi Uprave nemaju pravo zaključivati ugovore preko 10.000 KM i kolektivno preko 50.000 KM bez saglasnosti Nadzornog odbora.

Položaj, ovlaštenja, odgovornosti i prava direktora Preduzeća se uređuju ugovorom između Nadzornog odbora i direktora Preduzeća.

Odbor za reviziju čine predsjednik i dva člana. Odbor za reviziju ima obavezu i odgovornost: imenovati vanjskog revizora, imenovati direktora za internu reviziju, planirati obavljanje revizije na godišnjem nivou, osigurati da interne kontrole u Preduzeću budu adekvatne, podnosi Nadzornom odboru sažete mjesečne izvještaje o svojim sastancima, konsultuje se sa Glavnim revizorom u pogledu nezavisne revizorske organizacije, osigurava da Odjel za internu reviziju obavlja svoje obaveze u skladu sa Međunarodnim revizorskim standardima. Uprava je dužna i odgovorna za realizaciju preporuka Odbora za reviziju.

Ističemo da su usklađivanja sa Zakonom o javnim preduzećima izvršena krajem 2005. godine i tokom 2006. godine kada su donijeta i ostala potrebna akta.

Preporučujemo:

Da organi Preduzeća unaprijede sistem rukovođenja i upravljanja Preduzećem u cilju što efikasnijeg rješavanja visokorizičnih područja poslovanja (naplata potraživanja iz ranijih godina, kontrola određenih kategorija izdataka, značajan iznos neizmirenih obaveza za porez na promet usluga, realiziranje investicija i planiranje, primjena Zakona o javnim nabavkama).

4.2. Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti

Upravni odbor je 31.12.2004. godine na prijedlog menadžmenta Preduzeća usvojio Plan rada i poslovanja za 2005. godinu.

Planom je bilo predviđeno slijedeće: uvođenje ISO standarda, povećanje produktivnosti i ekonomičnosti poslovanja uz uvođenje dodatnih mjera štednje i kontrole troškova poslovanja.

U Preduzeću postoji procedura za donošenje godišnjeg plana, u skladu sa ISO standardom 9000/9002, čija je certifikacija izvršena u 2005. godini.

Preduzeće je donijelo Osnove poslovne politike u 2005. godini, a u cilju uspješnog finansijskog poslovanja i visokog nivoa kvaliteta izvršenih usluga. Izdvajamo najznačajnije ciljeve kao što su: završetak realizacije projekta nabavke iz sredstava kredita Svjetske banke, obezbjeđenje povećanja iskorištenosti asfaltne baze, analiza starosne strukture vozila, obezbjeđenje porasta plaća najmanje 5%, poduzimanje zakonskih mjera za povećanje procenta naplate.

U skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima, srednjoročni plan poslovanja za period od 2006. do 2008. godine, je usvojen od strane Nadzornog odbora dana 08.08.2006. godine i upućen Skupštini Preduzeća na konačno usvajanje. Navedenim Planom postavljani su slijedeći ciljevi:

- povećanje obima usluga u skladu sa razvojem Kantona, poboljšanje kvaliteta usluga,
- smanjenje količine deponovanog otpada recikliranjem što veće količine otpada, nastavak uređivanja Sanitarnog odlagališta, definisanje nove lokacije na deponiji,
- obnoviti i modernizirati sredstva rada, zaustavljanje trenda rasta velikih opravki, smanjenje troškova održavanja kod starih i dotrajalih sredstava rada,
- maksimalno ulaganje u nova sredstva rada,
- povećanje stepena naplate,
- pozitivno poslovanje sa dobiti koja će se usmjeravati u reinvestiranje.

Osnovni finansijski pokazatelji za 2005. godinu su planirani kako slijedi:

Osnovni finansijski pokazatelji	Plan 2005	Ostvareno 2005	Ostvareno 2004
Ukupni prihodi	35.296.000	37.779.348	36.659.321
Ukupni rashodi	35.173.000	37.735.875	36.588.856
Bruto dobit	123.000	43.473	70.465

Planom rada i poslovanja za 2005. godinu predviđen je prihod od Vlade Kantona Sarajevo po osnovu sufinansiranja u iznosu od 6.750.000 KM, a ostvaren je u iznosu od 7.283.000 KM.

Plan investicionih ulaganja za 2005. godinu je usvojen od strane Upravnog odbora dana 04.02.2005. godine Odlukom br.1990/05.

Izvori za planirane i ostvarene investicije u 2005. godini bili su:

Izvor finansiranja	Planirano	Ostvareno
Vlastita sredstva	2.226.500	1.454.533
Sredstva Svjetske banke	1.418.983	388.493
Sredstva budžeta Kantona	469.000	555.526
UKUPNO:	4.114.483	2.398.552

Iz navedene tabele vidljivo je da su investicije ostvarene za 41,7% manje u odnosu na planirane. Detaljnog obrazloženja o razlozima neostvarenja investicionih ulaganja i uticaju na poslovanje u objavljenim izvještajima **nema**. Prema izjavi odgovorne osobe, osnovni razlozi za nerealiziranje investicija u planiranim okvirima iz sredstava Svjetske banke, bili su nemogućnost odabira dobavljača i izvođača radi poštivanja složenih procedura Svjetske banke.

U Planu poslovanja **nisu** planirani prihodi od donacija (sučeljavanje prihoda i rashoda), iako su na pozicijama odloženih prihoda evidentirana značajna stalna sredstva, a svake godine se na prihode prenosi adekvatni dio obračunate amortizacije (1,2 miliona KM) u skladu sa Računovodstvenim standardom F BiH 20.

Revizijom je utvrđeno da Plan rada i poslovanja za 2005. godinu **ne sadrži** planiranu naplaćenu realizaciju, procjenu naplativosti potraživanja, dinamiku izmirivanja obaveza i otplate kredita kao i Plan kadrova sa rješavanjem statusa uposlenih obzirom na značajan broj invalida u Preduzeću.

Također je utvrđeno da za revidiranu 2005. godinu **nije** sačinjen dinamički cash-flow sredstava (gotovinski priliv i odliv sredstava).

Revizijom smo utvrdili **prekoračenje** planskih veličina kod slijedećih pozicija i to: gorivo i mazivo 21% ili 436.690 KM, prevoz radnika 21% ili 110.232 KM, ostale naknade 47% ili 196.247 KM, dnevnice za službeni put 50% ili 20.288 KM, ostali porezi i takse 54% ili 73.791 KM, komunalne usluge 81% ili 128.411 KM, kamate 86% ili 21.682 KM, ispravka potraživanja 35% ili 1.236.624 KM i ostali rashodi 851% ili 272.463 KM.

Na osnovu navedenog ističemo da Uprava Preduzeća **nije** poduzela potrebne aktivnosti u cilju racionalizacije i kontrole troškova kao i dovođenja u planirane okvire i pored činjenice da u ukupnim ostvarenim troškovima u odnosu na planirane troškove nisu bila značajna odstupanja na godišnjem nivou.

Preporučujemo:

Predlažemo menadžmentu da realno i sveobuhvatno pristupi planiranju svog poslovanja što je posebno naglašeno u Zakonu o javnim preduzećima, te da u slučaju značajnih odstupanja od planiranih veličina, izvrši usklađivanje bilansnih pozicija. Plan je osnov za mjerenje rada Uprave i nije predviđen samo da se formalno uradi. Plan bi trebao uključiti procjene naplativosti potraživanja, jer to su najznačajnije ekonomske koristi koje pritječu u Preduzeće.

Unaprijediti aktivnosti vezano za praćenje izvršenja plana i o tome izvještavati organe upravljanja kako bi se poduzele potrebne mjere i aktivnosti.

Planiranju investicija posvetiti veću pažnju sa osiguranjem sredstava i pretpostavki za ostvarenje u funkciji razvoja djelatnosti. Izvještavati organe upravljanja o neizvršenju investicija sa detaljnijim osvrtom na eventualne probleme.

U cilju potpunosti i sveobuhvatnosti Plana, sastavni dijelovi Plana treba da budu plan procjene izvjesnosti naplate potraživanja, planirana naplaćena realizacija, dinamika izmirivanja obaveza i otplate kredita, plan kadrova.

Sačiniti dinamički cash flow (gotovinski priliv i odliv sredstava).

4.3. Prihodi

Na dan 31.12.2005. godine u finansijskim izvještajima su iskazani ukupni prihodi u iznosu od 37.779.348 KM. Ostvareni prihodi u odnosu na plan koji je iznosio 35.296.000 KM su veći za 7% ili za 2.483.348 KM. Najveći porast prihoda u odnosu na plan ostvarila je Zimska služba (16%) a dotacija od Vlade Kantona Sarajevo bila je također veća u odnosu na plan (7,9%).

Pregled planiranih i ostvarenih ukupnih prihoda u periodu I-XII/2005. godine:

Vrsta prihoda	Plan I-XII/2005	Ostvareno I-XII/2005	Ostvareno I-XII/2004
Javna higijena	21.036.000	21.747.968	20.933.613
Odvoz otpadaka	15.470.00	15.936.271	15.410.496
Čišćenje i pranje	66.000	24.335	61.306
Zimska služba	2.800.000	3.249.208	2.826.849
Gradska parkirališta	2.700.000	2.538.154	2.634.962
Građenje	5.600.000	5.891.388	5.824.999
Vanredan prihod	1.000.000	1.049.455	1.252.314

Dotacija	6.750.000	7.283.000	6.503.300
Reciklaža-stari papir	380.000	81.757	-
Ostali prihod	530.000	-	208.491
Kamate i kursne razlike	-	262.272	544.702
Prihodi od donacija	-	1.255.017	1.600.393
U K U P N O	35.296.000	37.779.348	36.659.321

Prihodi od prodaje prodatih proizvoda i pruženih usluga su na dan 31.12.2005. godine iskazani u iznosu od 27.721.113 KM. Priznaju se po pružanju i fakturisanju usluga, odnosno po isporuci i fakturisanju proizvoda i robe, u visini fer vrijednosti, bilo da su naplaćena ili se realno očekuje njihova naplata u skladu sa Računovodstvenim standardom 18. Vlada Kantona Sarajevo kao osnivač, daje saglasnost za cijene odvoza smeća, odlaganja i deponovanja smeća na deponiji, čuvanja vozila na parkinzima i u garažama i za cijene usluga vozila-pauka. Za ostale usluge koje pruža Preduzeće, cijene se formiraju na osnovu cijene sata rada vozila a za asfalt na osnovu cijene koštanja iz kalkulacije proizvodnje.

Prihodi od financiranja evidentirani su u iznosu od 262.272 KM od čega se na prihod od redovnih kamata odnosi 44.337 KM, a na kamate po sudskom izvršenju 217.935 KM.

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 9.784.808 KM, a odnose se na:

- Prihodi od subvencija 7.283.000
- Naplaćena ispravljena potraživanja 1.049.454
- Ostali prihodi 1.452.354

Prihode od subvencija predstavljaju sredstva doznačena od Kantona Sarajevo, koja su u cijelosti iskazana na prihodima. Ova sredstva predstavljaju redovna sredstva doznačena u skladu sa budžetom Kantona Sarajevo za obavljanje poslova prema potrebama Kantona Sarajevo. O utrošku ovih sredstava Preduzeće redovito vrši izvještavanje Kantona Sarajevo.

Naplaćena ispravljena potraživanja predstavljaju sredstva naplaćena u 2005. godini po osnovu utuženih potraživanja iz ranijeg perioda.

Ostale prihode u najvećem dijelu čine prihodi po osnovu donacija iskazani u iznosu od 1.255.018 KM. Prihodi su evidentirani u skladu sa Računovodstvenim standardom FBiH 20.

4.4. Rashodi

Po osnovu plaća i drugih primanja uposlenih isplaćeno je u prethodnoj i revidiranoj godini na ime:

Opis	2005. god.	2004. god.
Bruto plaća	16.065.985	15.592.892
Troškova toplog obroka	1.824.518	1.466.240
Prijevoza na posao	626.232	516.324
Regres za godišnji odmor	678.839	641.136
Ostalih naknada	364.768	188.729
Ukupno	19.560.342	18.405.321

U revidiranoj godini na ime bruto plaća uposlenim isplaćeno je ukupno 16.065.985 KM, dok je na ime naknada po osnovu rada (topli obrok, regres, prijevoz i ostale naknade) isplaćeno ukupno 3.494.357 KM.

Ovi troškovi čine 51,8% ukupnih troškova poslovanja i utvrđeni su aktima koja reguliraju plaće i naknade.

Na dan 01.01.2005. godine u Preduzeću je bilo uposleno 1.168 djelatnika, a 31.12.2005. godine bilo je 1.175 djelatnika, što znači da je broj uposlenika povećan za 7. Planom rada i poslovanja za 2005. godinu planirano je ukupno 1.548 zaposlenika uključujući i sezonske radnike.

Revizijom smo obuhvatili planske veličine plaća, poštivanje propisanih procedura kod isplate plaća, utvrđivanje vrijednosti boda i utvrdili slijedeće:

- a) Osnov za isplatu plaća je Pravilnik o radu koji je donesen 16.04.2004. godine od strane Upravnog odbora u okviru koga je dat pregled radnih mjesta po grupama složenosti poslova sa koeficijentom složenosti i koeficijentom uvećanja osnovne plaće po osnovu uslova rada po radnim mjestima. Osnovne plaće za sva radna mjesta se kreću u rasponu koeficijenata složenosti radnih mjesta od 1,00-5,00, dok je za Glavnog Direktora Preduzeća, direktore pogona i direktora Sektora ekonomsko-pravnih poslova plaća isplaćivana na osnovu menadžerskih ugovora. Pravilnik o radu je usklađen sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti komunalne privrede iz septembra 2003. godine.
- b) Navedenim Pravilnikom o radu utvrđeno je da se osnovna plaća zaposlenika utvrđuje po grupama složenosti poslova tako što se najniža plaća pomnoži sa koeficijentom složenosti poslova. Članom 71. Pravilnika je utvrđeno da najnižu plaću zaposlenika čini 55% prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH. Revizijom je utvrđeno da se zbog nedostatka finansijskih sredstava tokom 2005. godine za obračun i isplatu plaća, primjenjivala **vrijednost boda u iznosu od 262 KM, što je niže od 55% prosječne plaće ostvarene u FBiH**. Navedena vrijednost boda utvrđena je Odlukom glavnog direktora br.2070/04 od 05.05.2004. godine. Prema članu 105. Kolektivnog ugovora, **saglasnost** na ovu Odluku dala je Sindikalna organizacija Preduzeća.
- c) Revizijom plaća utvrdili smo da je na osnovu Odluke glavnog direktora br.579/06 od 23.01.2006. godine izvršen obračun i isplata razlike plaće svim zaposlenicima za period I-XII/2005. godine i to 4,17% mjesečno. Navedena razlika plaća je isplaćena u cilju usklađivanja isplaćenih plaća sa odredbama Kolektivnog ugovora a obzirom na materijalne mogućnosti Preduzeća i ostvarene rezultate poslovanja.
- d) U 2005. godini na ime toplog obroka je isplaćeno 1.824.518 KM, od čega se na troškove utrošenih namirnica i drugog materijala za ishranu odnosi 1.797.224 KM. Isplata toplog obroka je vršena na osnovu Odluke glavnog direktora iz 2004. godine prema kojoj je za sve zaposlenike Preduzeća organizirana društvena ishrana.
- e) U okviru ostalih naknada uposlenicima u toku 2005. godine isplaćeno je ukupno 364.768 KM. Utvrdili smo da je na ovoj poziciji evidentirana isplata zaposlenicima u iznosu od 118.300 KM na ime dodatnih primanja (100 KM po zaposleniku) na koju je obračunat i plaćen pripadajući porez.
- f) Naknade članovima Nadzornog odbora u 2005. godini su iznosile 27.500 KM (u iznos nisu uključeni pripadajući porezi). Isplate su vršene na osnovu Zaključka Vlade Kantona iz 2002. godine prema kojoj naknada iznosi 450 KM mjesečno.

Ostali rashodi

Utvrđili smo slijedeće:

- U okviru navedenih troškova evidentirana je i donacija Fondu za stipendiranje šehidske djece u iznosu od 37.278 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da je isplata vršena na osnovu Sporazuma o finansiranju Fonda za stipendiranje djece šehida, poginulih boraca i radnika KJKP Kantona Sarajevo iz 1999. godine. Potpisnici Sporazuma su svi KJKP Kantona Sarajevo (osnivači Fonda) i Sindikalni odbori članica. Navedene isplate su u suprotnosti sa važećim Zakonom o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u F BiH. Riječ je o troškovima koji ne predstavljaju troškove Preduzeća. Isplate su vršene od 1999. godine čime su uvećavani troškovi poslovanja.
- Troškovi goriva i maziva za vozila su ostvareni u iznosu od 2.436.690 KM a bili su planirani u iznosu od 2.000.000 KM tako da je indeks ostvarenja 121%. Uvidom u prezentiranu

dokumentaciju, utvrđeno je da postoji kontrola o potrošnji goriva po prijedenoj kilometraži po automobilu. dok se za ostala specijalna vozila kao što su čistilice, cisterne, autosmećari, potrošnja kontrolira putem sati rada zbog specifičnog načina rada i mjerenja..

- Na ime PTT troškova je potrošeno 441.881 KM. Troškovi mobilnih telefona se isplaćuju na osnovu Odluke glavnog direktora iz 2004. godine, prema kojoj pravo na korištenje mobitela u službene svrhe ima 11 uposlenika. Ovom Odlukom **nisu** utvrđena ograničenja troškova mobilnih telefona.
- Na poziciji troškova osiguranja stalnih sredstava evidentiran je iznos od 158.338 KM, a koji se odnosi na premije osiguranja nastale prema Ugovoru sa «Sarajevo osiguranjem» od 08.06.2005. godine. Predmet navedenog ugovora jesu kolektivno kombinovano osiguranje uposlenika, osiguranje motornih vozila, imovine i mašina.
- Troškovi administrativnih taksi i poreza koji ne zavise od poslovnog rezultata ostvareni su u iznosu od 209.791 KM i isti su veći u odnosu na plan za 54%. Napominjemo da je riječ o troškovima koje Preduzeće ne može kontrolirati a predstavljaju zakonsku obavezu (doprinos za šume, vodni doprinos, turističke zajednice, sudske takse).

Preporučujemo:

Za troškove koji prevazilaze planirane veličine uspostaviti kontrolu i dovesti ih u planirane okvire jer menadžment nema ovlaštenja da troši više nego što mu se odobri finansijskim planom od organa upravljanja.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Zakona o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u FBiH i preispitati transakcije prema Sporazuma o finansiranju Fonda za stipendiranje djece šehida, poginulih boraca i radnika KJKP Kantona Sarajevo iz 1999. godine.

Regulirati visinu troškova mobitela u službene svrhe, a u cilju racionalizacije i kontrole navedenih troškova.

4.5. Obaveze

Struktura obaveza je slijedeća:

Opis	2005.god.	2004.god.
Dugoročne obaveze	2.244.083	2.029.513
Unaprijed naplaćeni odloženi prihodi	2.395.991	2.706.984
Obaveze prema dobavljačima	2.303.356	1.306.931
Obaveze prema radnicima	995.429	1.009.243
Ostale kratkoročne obaveze	1.786.913	2.436.202
Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	378.456	208.500
UKUPNO:	10.104.228	9.697.373

Obaveze u 2005. godini su u odnosu na 2004. godinu veće za 4,2%. Najveći porast obaveza u odnosu na prethodnu godinu od 76,24% je na tekućim obavezama prema dobavljačima.

Obaveze prema dugoročnim kreditima se odnose na:

- Finansijski krediti u zemlji 823.545 KM
 - Dugoročni krediti od Svjetske banke 1.298.071 KM
 - Troškovi servisiranja kredita od Svjetske banke 121.828 KM
- U K U P N O** **2.243.444 KM**

Obaveze po osnovu primljenih kredita dokumentovane su odgovarajućom dokumentacijom (Supsidijarni Sporazumi, Odluke, ugovori, odobrenja, rokovi otplate) i predstavljaju obaveze koje su nastale u periodu prije poslovne 2005. godine:

- Kredit iz Kuvajtskog fonda u iznosu od 823.545 KM po Odluci Upravnog odbora 776/00 od 08.02.2000. godine za ekonomski razvoj putem kredita kod Investicione banke F BiH za kupovinu tri vozila za smeće i jedan buldožer. Ugovor o kreditu je zaključen 01.12.2000. godine na iznos od 200.550 Kuvajtskih dinara ili 1.158.845 KM. Kredit se vraća u periodu od 10 godina u 20 šestomjesečnih rata s tim da prva rata dopijeva 30.11.2002. godine uz kamatu od 3,5% godišnje. Dana 15.06.2001. godine i 18.06.2002. godine su sačinjena dva Aneksa ugovora o kreditu u kojem je povećan konačan iznos kredita na iznos od 221.222 Kuvajtskih dinara kojem je prilagođen i novi otplatni plan, a sve druge odredbe su ostale na snazi. Servisiranje prispjelih obaveza po osnovu Kuvajtskog kredita se vrši uredno. Po osnovu ovog kredita Preduzeće je sa 31.12.2005. godine imalo negativne kursne razlike, što je rezultat efekta promjene kursa strane valute. Tokom 2005. godine **nije** vršen prenos dospjele obaveze dugoročnog kredita u tekuće obaveze već je izvršeno direktno smanjenje dugoročnih obaveza. Kamate po istom **nisu** iskazivane na obavezama već samo na tekućim troškovima poslovanja umjesto na rashodima od finansiranja. Posljedica navedenog je da ove obaveze **nisu** pravilno klasifikovane na one koje dopijevaju unutar jedne obračunske godine i one čije je dopijeeće duže od jedne godine, što je **ispravljeno** za glavnica u 2006. godini.
- Kredit od Svjetske banke u iznosu od 1.298.071 KM po Zaključku Upravnog odbora 5043/02 od 23.07.2002. godine po Supsidijarnom kreditnom sporazumu za projekat upravljanja čvrstim otpadom preko Federacije BiH je potpisan 10.06.2003. godine u iznosu od 14.300.000 Specijalnih prava vučenja ili 2.000.000 USD. Rok za vraćanje kredita je 25 godina sa 8 godina grace perioda. Otplate kredita počinje 2011. godine. Preduzeće će po ovom osnovu imati troškove održavanja i servisiranja kredita koji su precizirani nevađenim Ugovorom.

Unaprijed naplaćeni i odloženi prihodi na dan 31.12.2005. godine u iznosu od **2.395.991 KM** odnose se na primljene donacije za stalna sredstva u funkciji, koja su nabavljena u ranijem periodu iz sredstava Vlade Kantona Sarajevo i ostalih donacija (nabavka i montaža parking automata, roto pres kontejnera, nabavka i montaže čistilice na specijalno vozilo, nabavka vozila za komunalne redare, nabavka hajfiša). Smanjenje ovih prihoda vrši se godišnje u visini obračunate amortizacije.

Obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2005. godine iznose **2.303.356 KM**. Obaveze se knjiže u momentu njihovog nastajanja na osnovu primljenih faktura, ugovora itd. Na kraju poslovne 2005. godine vršeno je usaglašavanje obaveza putem konfirmacija iskazanih obaveza sa dobavljačima.

Starosna struktura obaveza sa 31.12.2005. godine je slijedeća:

Ročnost	Iznos u KM
Do 15 dana	1.417.846 KM
Do 30 dana	390.368 KM
Do 60 dana	335.681 KM
Do 90 dana	64.641 KM
Do 120 dana	2.396 KM
Do 180 dana	26.516 KM
Do 360 dana	25.104 KM
Preko godinu dana	40.803 KM
UKUPNO:	2.303.356 KM

Obaveze prema zaposlenim na dan 31.12.2005. godine su iskazane u iznosu od **995.429 KM** i odnose se na obračunate, a ne isplaćene obaveze za neto plaće i naknade plaća za decembar 2005. godine. Ove obaveze su izmirene početkom 2006. godine.

Obaveze za porez na promet proizvoda i usluga na dan 31.12.2005. godine su evidentirane u iznosu od **824.476 KM**. Najveću stavku u okviru ovih obaveza čine obaveze za porez na promet usluga od čega iznos od 675.440 KM predstavlja obavezu iz ranijeg perioda (obaveze iz 1998. godine 322.399 KM i obaveze iz 1999. godine 353.041 KM). Navedene obaveze se odnose na obaveze za porez na nenaplaćene usluge odvoza smeća od građana. Ove obaveze utvrdila je Porezna uprava-Kantonalni ured odjeljenje za nadzor i obuku u zapisniku broj: 10-9/02-15-1-181/99 od 06.11.1999. godine. Ovim Zapisnikom o inspekcijском nadzoru nije naložena uplata navedenih obaveza za porez na promet usluga. Timu za reviziju je dostavljeno mišljenje generalnog direktora Porezne uprave FBiH iz 1999. godine, prema kojem privremeni moratorij za nenaplaćene usluge isporuke temelji se na odredbi člana 378. Zakona o obligacionim odnosima, prema kojem zastarjevaju za jednu godinu potraživanja za isporučenu toplotnu energiju, električnu energiju, plin, vodu, za usluge čistoće, kad je isporuka usluga izvršena za potrebe domaćinstva.

Obaveze za kamate i primljene avanse u iznosu od **133.069 KM** se sastoje iz: avansa u iznosu 75.905 KM primljenog od općine Centar (za radove zimske službe), 7.025 KM za unaprijed izvršene uplate građana, 37.673 KM doprinos za eksploataciju šuma i vodni doprinos i 12.468 KM ostale razne obaveze.

Razne kratkoročne obaveze evidentirane u iznosu od **809.368 KM** i odnose se na obaveze po neizmirenim plaćama za decembar 2005. godine i razliku plaće po završnom obračunu za poslovnu 2005. godinu. U najvećem dijelu odnosi se na obaveze za doprinose za PIO u iznosu od 405.168 KM i obaveze za doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od 286.993 KM. Ove obaveze su izmirene početkom 2006. godine.

Ostala kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od **313.423 KM**. U okviru ovih obaveza najveću stavku čine kratkoročna razgraničenja u iznosu od 156.422 KM po kreditima zaposlenih-obustave iz plaća.

Preporučujemo:

Obzirom da je nadležni organ za kontrolu poreza u 1999. godini utvrdio obaveze po osnovu poreza na promet usluga i nije izdao rješenje o naplati ovih obaveza, niti je pokrenut spor te da je prošao rok duži od 5 godina, potrebno je da se pismeno zatraži od nadležne Porezne uprave stav o navedenom zapisniku kako bi se mogle isknjižiti navedene obaveze.

Da se u cilju potpunog iskazivanja obaveza, knjigovodstveno iskazuju obaveze za kamate u okviru klase 5.

Radi realnijeg izvještavanja kao i zbog efikasnijeg vođenja finansijske politike vršiti prijenos obaveza koje dospijevaju do 1 godine sa dugoročnih na kratkoročne obaveze.

4.6. Potraživanja

Pregled potraživanja:

Opis	2005. god.	2004. god.
Redovna potraživanja	10.286.347	34.478.353
Sumnjiva i sporna potraživanja	29.743.988	271.586
Ispravka vrijednosti potraživanja	(29.579.121)	(25.940.394)
Stanje 31.12.2005.	10.451.214	8.809.545

Sumnjiva i sporna potraživanja su iskazana u ukupnom iznosu od **29.743.988 KM**.

Struktura istih je iskazana kako slijedi:

	31.12.2005.	31.12.2004
Sum. i sporna potr.-ostali kupci	1.137.676	222.196
Sumnj. potr.-privreda	6.738.783	-
Sumnj. potr.-građani	12.532.865	-
Sumnjiva potraž.-Sarajevostan	9.285.274	-
Ostala sumnjiva i sporna potraž.-avansi	49.390	49.390
U K U P N O	29.743.988	271.586

U 2005. godini je izvršen prijenos sa redovnih potraživanja na sumnjiva i sporna u ukupnom iznosu od 25.813.839 KM a na osnovu Odluke glavnog direktora br.470/05 od 27.01.2005. godine. Navedena potraživanja se odnose na većim dijelom utužena i ispravljena potraživanja kumulativno iz ranijeg perioda.

Promjene u ispravci vrijednosti potraživanja su bile slijedeće:

Opis	2005. god.	2004. god.
Stanje 01.01.2005 godine	25.940.394	21.373.973
Povećanje ispr. vrijednosti potraživanja	4.692.624	5.769.345
Povećanje ispr.vrijednosti -ostalo	-	49.390
Smanjenje ispravke potraživanja usljed naplate	(1.053.897)	(1.252.314)
Smanjenje ispravke potraživanja usljed otpisa	-	-
Stanje 31.12.2005. godine	29.579.121	25.940.394

Starosna struktura potraživanja sa 31.12.2005. godine je slijedeća:

Ročnost	Iznos u KM
Do 15 dana	3.397.085
Do 30 dana	1.200.610
Od 30 do 90 dana	1.076.766
Od 90 do 180 dana	1.737.297
Od 180 do 360 dana	1.143.658
Od 1 do 3 godine	1.730.932
U K U P N O.	10.286.348

U finansijskim izvještajima redovna potraživanja od kupaca sa 31.12.2004. godine su iznosila su 8.660.072 KM, dok je stanje istih sa 31.12.2005. godine iznosilo 10.286.348 KM i veća su za 18,8%. Potraživanja se priznaju u bilansu stanja na osnovu ispostavljenih faktura o izvršenim uslugama.

Revizijom ove imovine utvrdili smo:

Na osnovu pripremljene starosne strukture, uočljivo je **nepovoljna** starosna struktura potraživanja jer preko 1 godine starosti ima 1.730.932 KM i više nemaju karakter kratkoročnih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su u odnosu na prošlu godinu smanjena za 70,16%, a razlog za tako veliko smanjenje je što je početkom 2005. godine **izvršen** prijenos sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja u ukupnom iznosu od 25.813.839 KM.

Prema računovodstvenim standardima za priznavanje potraživanja nije dovoljna njihova osnovanost nego i postojanje zadovoljavajuće vjerovatnoće da će ona biti naplaćena jer će samo u tom slučaju donijeti buduće ekonomske koristi. Uprava svojim politikama treba urediti procjenu naplate potraživanja na bazi iskustva iz ranijeg perioda ili drugih saznanja.

Uprava Preduzeća **nije** vršila procjenu izvjesnosti naplate potraživanja a koja se treba vršiti na osnovu svih postojećih okolnosti koje mogu uticati na naplativost odnosno nemogućnost naplate.

U Preduzeću postoje Računovodstvene politike koje **nisu** detaljno razradile procedure kada se vrši prijenos na sumnjiva i sporna potraživanja, ispravka i otpis potraživanja.

U praksi se vodi načelna politika ispravke potraživanja koje zastarijevaju za 1 godinu (domaćinstva) i potraživanja koje zastarijevaju za 3 godine (privreda i ostala potrošnja). Rashodi na osnovu ispravke vrijednosti potraživanja se iskazuju svake godine kao posljedica izvršenih utuženja korisnika usluga prije zastare nenaplaćenih potraživanja a u momentu predaje tužbenih zahtjeva na sud.

U okviru sumnjivih i spornih potraživanja iskazana su potraživanja od «Sarajevostana» u iznosu od 9.285.274 KM, nastala na osnovu Ugovora između KJKP «RAD» d.o.o. Sarajevo i «Sarajevostana» potpisanog 16.02.1998. godine. Ovim ugovorom je regulisano da «Sarajevostan» kao nosilac aktivnosti prikupljanja stanarina u Kantonu Sarajevo uz svoju djelatnost i uz ispostavljene račune, prikuplja i naknade za odvoz smeća od građana. Preduzeće je raskinulo Ugovor 2002. godine i preuzelo naplatu potraživanja za odvoz smeća **direktno** od građana bez posrednika. Po ovom osnovu, u periodu od 1998.-2001. godine, nastala su potraživanja koja sada u finansijskim izvještajima iznose 9.285.274 KM. Naglašavamo da ovo potraživanja koja «Sarajevostan» nije naplatilo od građana, a za koja je Preduzeće ispostavilo fakture. U Preduzeću su **propustili da poduzmu** potrebne mjere po ovom pitanju i izvrše **utuživanje tako da su sada ova potraživanja zastarila i nepovratno izgubljena**.

Revizijom je utvrđeno da postoji **razlika** između iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja i ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu **od 237.589,62 KM**. Evidentirana razlika se odnosi na potraživanja iz perioda 1995.-2002. godina. Navedena potraživanja **nisu utužena niti ispravljena na teret rashoda poslovanja, što ukazuje da Preduzeće nije vodilo brigu o ovoj imovini, što će imati za posljedicu odliv ekonomskih koristi iz Preduzeća**.

Ispravka vrijednosti potraživanja na dan 31.12.2005. godine iskazana je u finansijskim izvještajima u iznosu od 29.579.121 KM, koja je u prethodnim godinama umanjila rezultat poslovanja. Od navedenog iznosa u 2005. godini troškovi su uvećani za 4.692.624 KM.

Potraživanja su ispravljena na osnovu Odluke glavnog direktora Preduzeća br.610/06 od 23.01.2006. godine kojom se nalaže utuživanje korisnika usluga za iznos od 4.692.624 KM. Od ovog iznosa je izvršena ispravka potraživanja od građana za izvršene usluge odvoza kućnog otpada u iznosu od 3.880.287 KM, od pravnih lica (privreda) u iznosu od 482.920 KM i od vanrednih kupaca za razne usluge u iznosu od 329.417 KM.

Provedenom metodom uzorka utvrdili smo da su navedena potraživanja i utužena.

Revizijom je utvrđeno da u 2005. godini nije bilo potpunog otpisa potraživanja.

Na poziciji ostalih prihoda u 2005. godini evidentirani su prihodi od naplaćenih ispravljenih potraživanja iz ranijeg perioda u ukupnom iznosu od 1.053.897 KM, odnosno od građana je naplaćeno ukupno 628.828 KM, privrede 408.866,43 KM i vanrednih kupaca 11.760,15 KM. Za navedeni iznos je izvršeno smanjenje ispravke potraživanja, a povećan prihod Preduzeća.

Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran je **dati avans u iznosu od 49.390,00 KM**. Navedeni iznos se odnosi na više zaključenih ugovora sa «Energoinvestom» TMP iz 1997. godine. Preduzeće je navedeni iznos potraživanja ispravilo na teret rashoda poslovanja u 2004. godini, a tužba je podignuta tek 31.01.2005. godine. Može se zaključiti da Uprava Preduzeća **nije** poduzela potrebne aktivnosti i mjere na zaštiti ovog potraživanja te da je potraživanje zastarjelo a ova imovina nepovratno izgubljena.

Na poziciji datih avansa evidentiran je i avans dat firmi «BOSNA» Gradačac u iznosu od 106.462 KM. Navedeni iznos se odnosi na avans po ugovoru iz 1999. godine, a koji je utužen 02.02.2000. godine. Po utuženju donijeta je presuda Kantonalnog suda u Tuzli 11.05.2000. godine po kojoj je

tuženi dužan tužitelju isplatiti navedeni iznos sa kamatom. Preduzeće je 03.12.2001. godine prijavilo potraživanja u stečajnom postupku. Ova potraživanja **nisu ispravljena**.

Timu za reviziju je prezentiran dio konfirmacija koje su potvrđene od dužnika a koji duguju značajnije iznose.

U Preduzeću se, u saradnji sa Kantonom Sarajevo, poduzimaju aktivnosti vezane za poboljšanje naplate potraživanja. Jedna od tih aktivnosti je ispomoć sudovima na zavođenju i zaprimanju tužbi Preduzeća u evidencije sudova. Druga aktivnost je zakonska odredba koja nalaže izmirenje komunalnih troškova prilikom kupoprodaje nekretnina pri čemu Preduzeće naplaćuje jedan dio svojih potraživanja.

Timu za reviziju je pripremljena informacija prema kojoj je ostvarena naplata (za sve vrste usluga koje pruža Preduzeće) za 2005. godinu iznosila 79,4%

U toku 2005. godine Preduzeće je sa korisnicima usluga zaključilo ukupno **977.335 KM kompenzacija**. Kompenzacije su zaključivane na osnovu Odluke Upravnog odbora kojom je dato ovlaštenje Preduzeću da u 2005. godini može vršiti izmirenje duga prema Preduzeću plaćanjem trećem licu (ugovor o cesiji) i da može vršiti prebijanje dugova prema nekoj strani sa dugovima te iste strane. Glavni direktor je mjesečno podnosio izvještaje Upravnom odboru o zaključenim kompenzacijama.

Preporučujemo:

Posebnu pažnju posvetiti rješavanju problema naplate i napraviti procjenu izvjesnosti naplate potraživanja, te na osnovu procjene poduzimati aktivnosti u cilju zaštite imovine.

Da bi Uprava postigla razumnu sigurnost da se poduzimaju potrebne radnje od strane uposlenih potrebno je da uredi ove procese svojim pravilima. Uvođenje pravila postupanja u izvođenju poslovnih procesa je obaveza Uprave, a to vezano za navedene procese znači uređenje naplate pruženih usluga, utuženje vodeći računa o rokovima zastarjelosti, procjenjivanje izvjesnosti naplate tokom godine što zahtijevaju računovodstveni propisi.

Doraditi Računovodstvene politike na način da se tačno definiše politika prijenosa na sumnjiva i sporna potraživanja, ispravke i otpisa u skladu sa računovodstvenim standardima, te pojačati kontrolu nad propisanim procedurama.

Za potraživanja starija od 1 godine, izvršiti potrebna knjigovodstvena evidentiranja.

U saradnji sa resornim ministarstvom, poduzeti potrebne aktivnosti u vezi rješavanja potraživanja od «Sarajevostana».

4.7. Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima na dan 31.12.2005. godine, Preduzeće je iskazalo sadašnju vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 13.641.172 KM.

Najveću stavku dugotrajne imovine čini oprema sadašnje vrijednosti 8,9 miliona KM i građevine 3,5 miliona KM.

Opis	Nemater. ulaganja	Zemljište	Građevine	Oprema	Invest. u toku	Stanovi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 01.01.2005. g	38.900	601.417	6.931.101	41.075.202	411.337	562.602	49.620.559
Poveć.tokom godine	2.500		206.422	2.191.642	2.275.524		4.676.088
Smanjenje tokom god.			4.950	826.127	2.428.801		3.259.878
Stanje 31.12.2005.g	41.400	601.417	7.132.573	42.440.717	258.060	562.602	51.036.769
Akumulirana amortizacija							
Stanje 01.01.2005. g	15.560		3.470.654	31.703.335		406.008	35.595.557
Amortizacija za 2005.	7.780		128.862	2.546.113		4.265	2.687.020
Otuđenja,rashodovanje			629	806.750			807.379
Stanje 31.12.2005.g	23.340		3.598.887	33.442.698		410.273	37.475.198
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31.12.2005.g	18.060	601.417	3.533.686	8.998.019	258.060	152.329	13.561.571
Stanje 31.12.2004.g	23.340	601.417	3.460.447	9.371.867	411.337	156.594	14.025.002

U iznos stalnih sredstava od 13.561.571 KM nije uključen iznos dugoročnih kredita datih zaposlenim u iznosu od 79.112 KM.

U toku 2005. godine izvršena je nabavka stalnih sredstava u iznosu od 2.010.059 KM a iskazivanje se u knjigovodstvenim evidencijama vrši u skladu sa Računovodstvenim standardom Nekretnine, postrojenja i oprema.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da je ispoštovana procedura oko popisa stalnih sredstava, obaveza i potraživanja, što znači da su formirane sve propisane komisije kao i Centralna popisna komisija sa zadatkom izrade Elaborata o popisu i rokovima izvršenja ovog zadatka. Elaborat o popisu je sačinjen i usvojen od strane Nadzornog odbora 08.02.2006. godine kako je predviđeno Statutom.

Tim za reviziju je utvrdio da je u Elaboratu Centralne popisne komisije o popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2005. godine, izvršeno usaglašenje knjigovodstvenog stanja i stanja utvrđenog popisom za stalna sredstva i zalihe. Po izvršenom popisu nisu ustanovljeni eventualni viškovi ili manjkovi.

Ističemo da u Elaboratu Centralne popisne komisije **nije** izvršeno usaglašavanje obaveza i potraživanja odnosno dat je pregled stvarnog stanja koji ne odgovara knjigovodstvenom stanju. Komisija za popis obaveza i potraživanja je naknadno sačinila zapisnik o popisu koji nije uključen u Elaborat Centralne popisne komisije.

Utvdili smo da Elaboratom o popisu **nije** obuhvaćena pozicija iskazana u bilansu stanja a odnosi se na dugoročne kredite date zaposlenim u knjigovodstvenom iznosu od 79.112 KM.

Revizijom je utvrđeno da je u toku 2005. godine, Preduzeće izvršilo rashodovanje stalnih sredstava nabavne vrijednosti u iznosu od 740.623 KM odnosno 23.699 KM sadašnje vrijednosti. Rashodovanje je izvršeno na osnovu Odluke Upravnog odbora br.3465/05 od 01.06.2005. godine. Navedenom Odlukom je predviđeno da se sa rashodovanih sredstava demontiraju dijelovi koji će se upotrijebiti kao rezervni dijelovi. Prema izjavi odgovorne osobe, tek su krajem 2006. godine poduzete aktivnosti po ovom pitanju.

Isknjižavanja sa pozicije Transportna sredstva i postrojenja u iznosu od 115.580 KM se odnosi na isknjižavanje 99.232 KM po prezentiranom spisku po Odluci 3465/05 od 01.06.2005. godine i 16.348 KM traktor (dva puta proknjižen) po Odluci 2285/05 od 22.04.2005. godine.

Izvršene nabavke stalnih sredstava u 2005. godini bile su planirane godišnjim Planom poslovanja.

Investicije u toku koje su iskazane u iznosu od 258.060 KM se sastoje iz: ulaganja u građevine u iznosu od 163.233 KM (punkt zimske službe na Bjelašnici), nadstrešnice tehničkog servisa u iznosu od 69.527 KM i ulaganja u izgradnju Upravne zgrade na deponiji smeća u iznosu od 25.300 KM.

Obračunata amortizacija u finansijskim izvještajima za 2005. godinu iskazana je u iznosu od 2.298.678 KM, a obračun iste urađen je primjenom linearne metode po propisanim stopama iz Nomenklature stalnih sredstava.

Preporučujemo:

Uprava Preduzeća je dužna shodno zakonskim propisima štiti imovinu Preduzeća, a da bi to mogla raditi neophodno je inventarisanje iste i sravnjenje sa iskazanim stanjem u knjigovodstvenim evidencijama čime se zapravo potvrđuje da navedenom imovinom Preduzeće raspolaže, da je koristi i da od iste očekuje koristi u procijenjenom roku.

Izvršiti popisivanje svih pozicija, usklađivanje stanja po popisu i knjigovodstvenog stanja i izvještavati na propisani način sa komparativnim pregledom u Elaboratu Centralne popisne komisije o usaglašenju.

Sačiniti Zapisnik o popisu obaveza i potraživanja koji će biti sastavni dio Elaborata Centralne popisne komisije.

Nastaviti aktivnosti vezane za rashodovanje stalnih sredstava odnosno demontiranja rezervnih dijelova koji će se upotrijebiti kao rezervni dijelovi.

4.8. Usaglašenost javnih nabavki sa propisima

Cilj revizije ovog procesa bio je uvjeriti se da li je Uprava u postupcima nabavke postigla najefikasniji način korištenja javnih sredstava s obzirom na svrhu i predmet javnih nabavki kao i da li su provedeni svi postupci i procedure predviđeni Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Također, cilj nam je bio ocijeniti da li su poduzete sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija, jednak tretman, nediskriminacija i transparentnost između svih učesnika u procesu javne nabavke.

Preduzeće je u februaru 2005. godine donijelo interni akt koji reguliše proces izbora najpovoljnijeg ponuđača na koji je saglasnost dao Upravni odbor.

Ukupna vrijednost pregledanih nabavki odabranih sistemom uzorka bila je 7.923.144 KM.

Metodom uzorka pregledali smo poštivanje procedura **otvorenog postupka** i to kod slijedećih nabavki: nabavka rezervnih dijelova za građevinsku mehanizaciju u iznosu od 125.859,55 KM, nabavka i isporuka HTZ opreme (odjeća) u iznosu od 205.739,10 KM, nabavka rezervnih dijelova za plugove, freze, čistilice i posipače u iznosu od 323.667,28 KM, nabavka rezervnih dijelova za motorna vozila Mercedes Benz u iznosu od 775.442,86 KM, nabavka rezervnih dijelova za specijalna vozila Unimog u iznosu od 270.633,40 KM, nabavka rezervnih dijelova za obavljanje komunalne higijene-trokolice u iznosu od 36.402,00 KM, nabavka nafte u iznosu od 1.908.000 KM, nabavka benzina u iznosu od 49.540,40 KM, nabavka kontejnera u iznosu od 237.750,00 KM, nabavka dva putnička vozila u iznosu od 25.190,00 KM i 20.400,00 KM, nabavka komunalnih vozila Autosmečara u ukupnom iznosu od 2.909.696,40 KM.

Tim za reviziju je pregledao sistemom uzorka **nabavke provedene putem konkurentskog zahtjeva** i to: nabavka ručnih posipača u iznosu od 29.899,00 KM i nabavka motorne lomilice u iznosu od 24.945,00 KM.

Kod provedenog postupka **prema odredbama tada važeće Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova**, pregledali smo slijedeće nabavke: nabavka artikala za restoran-svježe voće i povrće u iznosu od 106.719,60 KM, nabavka artikala za restoran-kruh u iznosu od 101.280,00 KM, nabavka PVC galanterije-u iznosu od 94.879,50 KM, nabavka artikala za restoran-

svježe meso u iznosu od 132.500,00 KM, nabavka građevinskog materijala-bitumen u iznosu od 544.600,00 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da :

-kod provedenih nabavki pregledanih metodom uzorka, **nije** poštovan član 6. Pravilnika o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova prema kojem Odluka o nabavci obavezno sadrži: procijenjenu vrijednost nabavke koja određuje koji će se vrijednosni razredi primijeniti u konkretnoj nabavci, okvirne datume u kojim će se opravdati pojedine faze postupka nabavke, podatke o osiguranju novčanih sredstava i kriterije za ocjenu ponude. Odluke o nabavci **nisu** sadržavale navedene elemente tako da tim za reviziju ne može potvrditi određivanje vrijednosnih razreda za pojedinačne tendere.

-kod provedenih postupaka dodjele ugovora putem otvorenog postupka, Komisija za javne nabavke, u tenderskoj dokumentaciji odnosno Obavještenju o javnoj nabavci **nije** objavljivala kriterije koji ustanovljuju minimalne uslove za kvalifikaciju kandidata ili ponuđača odnosno informacije za vršenje takve procjene. U slučajevima izbora ponuda definisanih kao «ekonomski najpovoljnija ponuda», **nisu** doneseni podkriteriji koji se primjenjuju prilikom ocjene ponuda, opadajućim redoslijedom prema važnosti, uz relativno učešće za svaki podkriterij, a što se zahtijeva članom 11. Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

U toku postupka vrednovanja ponuda, Komisija je donosila proceduru bodovanja sa načinom izračunavanja vrijednosti na osnovu koje je i vršen izbor najpovoljnijeg ponuđača, što nije osiguralo jednak tretman i pravičnu konkurenciju svih učesnika u procesu javnih nabavki.

-kod tendera za nabavku opreme za HTZ odjeću, metodologija za vrednovanje ponuda po osnovu kriterija kvalitet i referens liste ponuđača, **nije** bila razrađena, tako da se ponuđač žalio Federalnom ministarstvu finansija na dodjelu bodova. Ministarstvo je Rješenjem poništilo postupak i vratio ga na ponovni postupak u dijelu razrade kriterija «kvalitet» i «referens ponuđača». Komisija za izbor najpovoljnijeg ponuđača je nakon toga razradila kriterije na osnovu kojih je ponovno dala prijedlog za izbor istog ponuđača.

-kod provedenih postupaka dodjele ugovora prema Uredbi o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova, Komisija za nabavke **nije** donosila interni akt kojim bi se utvrdio postupak procjene, procedura i bliža uputstva načina vrednovanja-bodovanja kriterija. Kriteriji sa načinom izračunavanja vrijednosti su utvrđivani i primjenjivani u toku postupka vrednovanja ponuda.

Također Komisija za nabavke nije sačinjavala posebno zapisnik o otvaranju ponuda i zapisnik o vrednovanju ponuda, već je prilikom otvaranja ponuda vršila i vrednovanje.

Na osnovu izvršenog pregleda izvršenih nabavki po osnovu investicija i nabavki koje imaju karakter rashoda i izdataka, ističemo nalaze koji pokazuju da nije bilo dosljedne primjene **Zakona o javnim nabavkama. Kao primjere navodimo:**

- javnu nabavku rezervnih dijelova za plugove, freze, čistilice i posipače «SCHMIDT» u ukupnom iznosu od 323.667 KM, gdje je proveden otvoreni postupak. Nakon provedene procedure utvrđene Zakonom, postupak je poništen Odlukom glavnog direktora iz razloga da broj prihvatljivih ponuda ne osigurava stvarnu konkurenciju za konkretan ugovor. Revizijom je utvrđeno da su u postupku ocjenjivane tri ponude, a Komisija za javne nabavke nije dala obrazloženje zašto ponude nisu prihvatljive tako da je postupak poništen i ponovo objavljen.
- nabavku PVC galanterije u ukupnom iznosu od 94.879,50 KM, gdje je proveden postupak po proceduri Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, tim za reviziju **ne može** da potvrdi izbor najpovoljnijeg ponuđača zbog nejasnog načina bodovanja i izbora ponuđača koji je imao ukupno najmanji broj bodova.
- javnu nabavku rezervnih dijelova za građevinsku mehanizaciju Bitelli Fiat Hitachi, CNC i Fas Verdin, u ukupnom iznosu od 125.859,55 KM, gdje je proveden **otvoreni postupak**. Nakon ponovljenog postupka, Komisija za javne nabavke je sačinila Zapisnik (bez datuma) sa konstatacijom da je prispjela jedna ponuda koja je i izabrana. U obrazloženju izbora navedeno je «da se ugovorni organ opredijelio za dodatno obavještenje koje prema članu 46.stav 6

Zakona o javnim nabavkama ne zahtijeva ponavljanje postupka u slučaju prijema manje od tri odgovarajuće ponude». **Ističemo da se navedeni član Zakona o javnim nabavkama ne odnosi na otvoreni postupak već na konkurentski zahtjev koji u ovom slučaju nije proveden.**

Timu za reviziju prezentiran je Pregled sklopljenih direktnih sporazuma po kojem je ukupna godišnja vrijednost ovih nabavki iznosila 126.838 KM, što ne prelazi dozvoljeni iznos od 10 % ukupnih godišnjih nabavki.

Revizijom je utvrđeno da Preduzeće u 2005. godini **nije** podnosilo Izvještaje o nabavkama Agenciji za javne nabavke, a kako je predviđeno članom 41. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučujemo:

Uprava Preduzeća bi trebala u narednom periodu aktivno sudjelovati u kontroli provođenja važećih propisa vezanih za izbor i realizaciju ugovora izabranih ponuđača prema odredbama Zakona o javnim nabavkama. Dosljedno pratiti dinamiku i zakonitost izvršenja svih aktivnosti procesa nabavki u cilju postizanja ekonomičnosti u interesu Preduzeća.

Dosljedno poštivati interna akta koja regulišu proces nabavki u Preduzeću.

Prilikom pripreme tenderske dokumentacije detaljno razraditi tehničke specifikacije kao i kriterije prilikom bodovanja ponuda opadajućim redoslijedom prema važnosti uz relativno učešće za svaki podkriterij.

Izvještavati Agenciju za javne nabavke na način kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.

KOMENTAR

Uprava KJKP «Rad» d.o.o. Sarajevo se u ostavljenom roku dokumentom broj: 1143/07 od 01.02.2007. godine očitovala na Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji za poslovnu 2005. godinu. U očitovanju nisu naveli primjedbe na Nacrt izvještaja tako da isti ostaje neizmijenjen u konačnoj verziji.

Ovom prilikom želimo da se zahvalimo Upravi i osoblju Preduzeća koje je bilo angažovano tokom revizije na korektnoj i profesionalnoj saradnji.

Viši revizor

Ismeta Junuzović

Tim za reviziju

Fuad Velić

Dijana Šutalo